

Sisukord

VARA	3
Seadistused	3
1. Vara kaart	3
1.1. Vara kirjeldus	3
1.2. Finantsandmed	4
1.3. Ostuandmed	5
1.4. Asukoht	5
1.5. Kindlustusandmed	5
1.6. Rendiandmed	6
1.7. Auto erisoodustuse andmed	6
2. Uue põhivara kaardi loomine	6
2.1 Ostuarve dokumendi pealt põhivara kaardi loomine	6
2.2. Põhivara kaardi loomine registrist	7
2.3. Massimpordi mooduli kaudu põhivara kaartide loomine	7
2.4. Eelneva kulumiga põhivara kaardi sisestamine	7
2.4.1. Märgi Vara kuupäev algsaldode jaoks	8
2.4.2. Täida vara kaardi väljad	8
2.4.3. Kustuta Vara kuupäev algsaldode jaoks	8
2.4.4. Tee hooldus	8
2.5. Põhivara ja väikevahendi koodide numeratsioonid	9
3. Vara kaardi kinnitamine	9
3.1. Seadistamine	9
3.2. Kasutamine	10
3.2.1. Põhivara ostetakse ostuarvega	10
3.2.2. Põhivara omandatakse muu tehinguga	10
4. Amortisatsiooni arvestamine	11
4.1 Amortisatsiooni kande loomine	11
4.2 Amortisatsiooni kande kustutamine	13
4.3. Amortisatsiooni periodiseerimine	13
4.3.1. Periodiseeritud amortisatsioon	13
4.3.2. Periodiseerimata amortisatsioon	14
4.4. Amortisatsiooni saab arvutada kas miinumumväärtuseni või arvestuse lõpuni	14
5. Põhivara ümberhindamine (lisasummade kasutamine)	15
5.1 Lisasumma lisamine ostuarve kaudu	15
5.2 Lisasumma lisamine põhivara kaardi pealt	16
5.3 Negatiivsed lisasummad	16
6. Põhivara mahakandmine, müük ja lattu võtmine	17
6.1. Põhivara mahakandmine	17
6.2. Põhivara müük	19
7. Põhivarakaardi kustutamine	22
8. Tootmisühiku meetod (endine Kasutusepõhine amortisatsiooni arvestus)	23
9. Kasutajate haldus	25
9.1 Lihtne kasutajate haldus	25
9.2 Põhjalikum kasutajate haldus	25
9.2.1 Seadistamine ja kasutusvõimalused	26
9.3. Aruandlus	28
10. Autode erisoodustuse arvutamine	28
10.1. Seadistamine	29

10.1.1. Kasutatud kontod	29
10.1.2. Süsteemi seadistused	29
10.1.3. Personali seadistused -> maksuvalemid	30
10.1.4. Raamatu seadistused -> Käibedeklaratsioon	31
11. Auto info sisestamine	32
12. Auto erisoodustuse aruanne	32
12.1. Kanne	34

VARA

Vara kaart on eelmise põlvkonna dokument põhivara ja väikevahendite andmete haldamiseks. Vara kaarti ei tohi kasutada koos uute dokumentidega, sest seosed vara kaardi ja järgdokumentide vahel ei ole arendatud.

- Põhivara
- Põhivara muutus
- Põhivara ümberhindlus
- Väikevahend
- Väikevahendi muutus
- Vara mahakandmine
- Vara inventuur

Soovitame hakata kasutama uusi Põhivara ja Väikevahendi dokumente [Uute Põhi- ja väikevahendite kasutusele võtmine](#).

Seadistused

Enne vara kaartide loomist tuleb ära täita järgmised seadistused :

- [Vara klassid](#)

1.Vara kaart

(endine inventari kaart)

Andmed						
Vara kirjeldus	Kood 1099	Nimi Apple Ipad s15	Klass 125361	Klassi nimi Arvutid ja arvutisüsteemid	Liising	Rendiinventar ☐ Õiglasest väärtuses ☐
	Master	Kommentaari	Tüüp Materiaalne PV	Arvestusmeetod	Lineaarne	Auto ☐
RIBAKOOD						
Finantsandmed						
Arvestuse algus	01.05.2021	Soetushind	2100.00	Lisusumma	0.00	Amort 10 %
Arvestuse lõpp	30.04.2031	Hetkehind	1691.69	Min.väärtus	0.00	Arvestamata
Eeldatav amordi lõpp	30.04.2031	Soetushind lisasummadega	2100.00			Kuu kulum
KONTOD: Vara tüüp	125361	Kulum	125369	Amort	551136	Viimane amordi kanne 30.11.2021 100087
Müügi kasum	421101	Müügi kahjum	562111	Mahak.	551190	
Ostuandmed						
Hankija	1007	Nimi	Apple OÜ	Ostuarve	100024	Ostetud
Loovutamisaeg		Garantii		Lisagarantii		Kogus
Hooldushankija	1001	Hooldushankija nimi	Tamm AS	Hoolduses	☐	Hoolduse aeg
						Järgmine hoolduse aeg
						SN
						Artikkel
						Järgmine hoolduse aeg
Asukoht						
Osakond		Kasutaja		Vastutaja		Objekt ADMIN
Klient		Kliendi nimi				Projekt
Kindlustusandmed						
Kindlustusnimekiri	☒	Kindlustusväärtus	2100	Kindlustusfirma	1010	Kindlustusfirma nimi
Kommentaari						Arvutikaubad As

1.1. Vara kirjeldus

- **Kood:** unikaalne tunnus, mida saab kas käsitsi sisestada või valida topeltkliki /parempoolse

hiireklikiga pakutud valikute seast

- **Nimi:** vara nimetus
- **Klass:** vara klassi kood - asetab vara klassiga seotud finantskontod, amortisatsiooni % ning tüübi, grupeerib põhivara aruannetes. Topeltkliki/parempoolse hiireklahviga valitav
- **Klassi nimi:** vara klassi nimetus
- **Liising:** valikud kasutusrent/kapitalirent - informatiivne väli põhivara soetuse kohta
- **Rendivara:** linnuke. Lubab antud vara valida rendilepingutele. Avab Vara kaardil sektsiooni Rendiandmed.
- **Õiglasest väärtuses:** linnuke. Märkida, kui põhivara arvestust peetakse õiglasest väärtuses.
- **Master:** kui vara on teise vara osa, saab võtta aruandeid master varaga.
- **Kommentaari:** täpsustav väli vara nimetuse juurde
- **Tüüp:** materiaalne PV/immateriaalne PV/väikevahend (väikevahendite pealt ei arvestata amorti)
- **Arvestusmeetod:** kas amortisatsiooni hakatakse arvestama „Lineaarne“ (endine - soetusmaksumuselt) (lineaarne meetod) või „Kahanev jääk“ (endine - aasta jäägilt) (kahaneva jäägi meetod).
- **Auto:** lubab antud vara valida auto erisoodustuse arvutuseks. Avab vara kaardil Autoerisoodustuse andmed.
- **Ribakood:** Vara ribakood

1.2. Finantsandmed

- **Arvestuse algus:** mis kuupäevast hakatakse amorti arvestama. See on tavaliselt põhivara ostu kuupäev. On seotud ostetud kuupäevaga. Arvestuse algus tohib olla ostetud kuupäevaga võrreldes minevikus sama kuu piires. Tulevikku tohib kasutada.
- **Soetushind:** vara algne soetushind, (soetushind võib olla ka negatiivne)
- **Lisasumma:** vara lisasummade maksumus kokku
- **Amort:** amortisatsiooni % aastas
- **Kulum:** uute põhivarade puhul ei pea täitma. Siia tuleb automaatselt amortiseeritud summa peale amordikande tegemist. Täita ainult algsaldode sisestamisel, muutes vajadusel süsteemi seadistust „Vara kuupäev algsaldode jaoks“.
- **Arvestuse lõpp:** vaikimisi tühi. Mahakandmisel asetub mahakandmise kuupäev. Täita, kui on oluline et amortisatsiooni arvutamine lõpetatakse konkreetseks kuupäevaks. Kui see on täidetud, siis topeltklakk amordi lahtris arvutab amordi %, et põhivara amortiseeruks sisestatud kuupäevaks.
- **Hetkehind:** täitub automaatselt (soetusmaksumus - kulum)
- **Min. väärtus:** põhivara lõppmaksumus milleni põhivara amortiseeritakse
- **Arvestamata:** Kui varal on tuleviku amordi arvestuse ridu (mitte kandeid), siis kuvatakse siin nende ridade summa
- **Kuu kulum:** informatiivne väli, ühe kuu amortisatsiooni kulu summa;
- **Eeldatav amordi lõpp:** informatiivne väli, arvutab arvestuse alguse aja ja amordi% järgi amortisatsiooni arvestamise lõpu aja lineaarse amortisatsioonimeetodi järgi. Ei ole aluseks amortisatsioonikannete tegemisel.
- **Soetushind lisasummadega:** liidab kokku algse soetushinna ja lisasummade maksumuse;
- **Viimane amordi kande** - välja toodud viimase amortisatsiooni arvutamise aeg ja kande number lingina
- **KONTOD** - kui vara klassid on täidetud, siis asetuvad klassi pealt
- **Vara:** varakonto, kus on põhivara soetusmaksumus
- **Kulum:** varakonto näiteks „Akumuleeritud põhivara kulum“
- **Amort:** kulukonto näiteks „Põhivara kulum“

- **Mahak.:** kulukonto, mida kasutatakse mahakandmise jaoks
- **Müügi kasum:** tulukonto, kuhu kantakse põhivara müügi korral nii müügitulu kui maha kantud jääkväärtus juhul kui müügihind on kõrgem kui jääkväärtus
- **Müügi kahjum:** tulukonto, kuhu kantakse põhivara müügi korral nii müügitulu kui maha kantud jääkväärtus juhul kui müügihind on madalam kui jääkväärtus

Jälgi et arvestuse alguse kuupäev ei oleks varasemas kuus kui ostukuupäev. Kui on vaja arvestuse algust varasemaks kirjutada ostukuupäev vara kaardil varasemaks.

1.3. Ostuandmed

- **Hankija:** hankija kood ostuarvelt
- **Nimi:** hankija nimi ostuarvelt
- **Ostuarve:** ostuarve number, mille alusel on vara kaart loodud. Link avab ostuarve.
- **Ostetud:** ostuarve arve aeg kuupäev.
- **SN:** seeria number - infoväli
- **Loovutamisaeg:** kuupäev
- **Garantii:** kuupäev
- **Lisagarantii:** kuupäev
- **Kogus:** Ostuarvelt loodud vara puhul võetakse koguse info ostuarvelt kaasa
- **Artikkel:** artikli kood
- **Hooldushankija:** Hooldust teostava hankija kood
- **Hooldushankija nimi:** Hooldust teostava hankija nimi
- **Hoolduses:** linnuke
- **Hoolduse aeg:** kuupäev (viimane tehtud hooldus/remont)
- **Järgmine hoolduse aeg:** kuupäev (järgmine planeeritud hooldus/remont)

1.4. Asukoht

- **Osakond:** valik osakonna nimekirjast
- **Kasutaja:** valik kasutajate tabelist, asetub kood;
- **Vastutaja:** valik kasutajate tabelist, asetub kood;
- **Objekt:** objekt või objektide komaga nimekiri;
- **Klient:** valik klientide tabelist, asetub kood;
- **Kliendi nimi:** valitud kliendi nimi
- **Projekt:** valik projektide tabelist

1.5. Kindlustusandmed

- **Kindlustusnimekiri:** linnuke, valides tekib kindlustusnimekirja
- **Kindlustusväärtus:** summa ,mille väärtuses kindlustatakse vara.
- **Kindlustusfirma:** kindlustava hankija kood,
- **Kindlustusfirma nimi:** Kindlustava hankija nimi
- **Kommentaar:** tekstiväli

1.6. Rendiandmed

- **Rendiartikkel:** artikkel, mis asetub antud vara lepingule asetades lepingu rea artikliks e. artikkel, mille all antud vara renditakse. Väli täitub vaikimisi varale Artikli asetamisel artikli kaardi Rendiartikli väljas oleva artikliga. Vara kaardil saab selle välja üle asetada;
- **Rendi ühik:** valikperioodid - kuu,päev,pühapäevata,tööpäev;
- **Rendiperiood:** Määrab, millisel perioodil antud vara rendiks pakutakse. Võib ka tühi olla (igavesest ajast igaveseni), või ka ainult üks neist tühi olla;

1.7. Auto erisoodustuse andmed

- **Auto esmane registreerimine:** märke auto registreerimiskaardil;
- **kW:** sõiduauto mootori võimsus kW;
- **50/100:** Kasutuse valikud 50/100 vastavalt Eesti maksuseadusele;
- **Kehtiv alates:** ajaperioodi algus, millest alates arvutatakse autole erisoodustusmaks;
- **Auto reg.number:** auto registreerimisnumber;
- **Omanik:** valikud „Tööandja“ ja „Isiklik“;
- **Kehtiv kuni:** ajaperioodi lõpp, millest edasi lõpetatakse auto erisoodustusmaksude arvutamine;
- **Viimane kanne :** näitab viimast erisoodustusmaksu arvutamise kuupäeva ja kande numbrit (avaneb kande lingina).

Finantsandmed - Arvestuse algus ei saa olla hilisem kuupäev kui auto erisoodustusmaksude alguskuupäev.

2. Uue põhivara kaardi loomine

Uut põhivara kaarti saab luua alljärgnevalt.

- Ostuarve dokumendi pealt
- Vara registrist
- Massimpordi mooduli kaudu
- Kulutuse dokumendi pealt

2.1 Ostuarve dokumendi pealt põhivara kaardi loomine

Ostuarve sisestada, konto väljale valida varakonto, millele peab minema põhivara soetusmaksumus.

NR	Konto	Objekt	Projekt	Kasutaja	Sisu	Summa	KMK	KM	Algus	Lõpp	Kulutus	Inventar	Inventar
1	125361	ADMIN			Lenovo Laptop x50	2300.00	4	460.00				UUS INVENTAR	INVENTARI LISA
2													

Peale ostuarve kinnitamist tekib ridade üleval oleva kolmanda täpikese alla nupp UUS VARA. Vajutamisel tuleb ekraanile uus põhivara kaart juba eeltäidetud infoga, mida on võimalik pärida ostuarvelt ning mis jääb otseselt selle ostuarvega seotuks.

Järgmisena tuleb täita info põhivara kohta:

- **Kood :** unikaalne tunnus, mida saab kas käsitsi sisestada või valida topeltkliki /parempoolse

hiireklikiga pakutud valikute seast

- **Klass:** vara klassi kood - asetab vara klassiga seotud finantskontod, amortisatsiooni % ning tüübi, grupeerib põhivara aruannetes. Topeltkliki/parempoolse hiireklahviga valitav
- **Tüüp:** asetub vara klassilt, kui ei asetu - täida ära varaa klassid.
- **Arvestuse algus:** mis kuupäevast hakatakse amorti arvestama. See on tavaliselt põhivara ostu kuupäev. Arvestuse algus tohib olla ostetud kuupäevaga võrreldes minevikus sama kuu piires. Tulevikku tohib kasutada.
- **Soetushind:** soetushind, millega võetakse vara arvele. Kui soetushind koosneb lisaks sellele ostuarvele veel teistest ostuarvetest võib liita kõik summad kokku või lisada teised ostuarvete summad **Lisasummad** sakile.
- **Amort:** asetub vara klassilt, saab muuta vastavalt põhivarale.
- **Kulum:** uute põhivarade puhul ei pea täitma. Siia automaatselt tuleb amortiseeritud summa peale amordikande tegemist.
- **Hetkehind:** täitub automaatselt (soetusmaksumus - kulum)
- **Min. väärtus:** põhivara lõppmaksumus milleni põhivara amortiseeritakse

Kontod: asetuvad vara klassilt.

Kui kasvõi üks konto on mõnel vara kaardil (materiaalne PV või immateriaalne PV) määramata, siis programm ei lase koostada ühtegi amortisatsiooni kannet. Kehtib ka tuleviku vara kaartide kohta.

Hoolduse, asukoha ja kindlustusandmed on informatiivse iseloomuga, kasutatavad vastavalt vajadusele.

2.2. Põhivara kaardi loomine registrist

Raamat > Vara > Lisa uus. Põhivara kaardi saab luua Vara registrist või Vara kaardi pealt. Põhivara kaart näeb samamoodi välja, ainuke erinevus on selles, et ei ole eeltäidetuid andmeid.

2.3. Massimpordi mooduli kaudu põhivara kaartide loomine

Suurte andmemahutude puhul on mugav kasutada massimpordi moodulit. See moodul ei sisaldu meie standardfunktsionaalsuses, kuid seda saab alati aktiveerida või tellida massimpordi teenust Directo kasutajatoe kaudu (info@directo.ee). See annab võimaluse importida Directosse eelvormistatud Exceli tabel koos põhivara kaartide infoga ja selle tulemusena luuakse Directosse vastav arv põhivara kaarte. Sama mooduli kaudu on võimalik ka andmete massiline uuendamine.

Massimportimisel on oluline teada, et ettevalmistatud andmetabelis peab vara tüüp olema esitatud numbrina:

0 - väikevahend 1 - materiaalne pv 2 - immateriaalne pv 3 - mahakantud pv

2.4. Eelneva kulumiga põhivara kaardi sisestamine

Kasutada ainult algsaldode sisestamisel.

2.4.1. Märgi Vara kuupäev algsaldode jaoks

Kui põhivarakaardi sisestamisel on juba **eelnev kulumi summa** teada, siis enne seda sisestamist tuleb süsteemi seadistustesse lisada kulumi kuupäev. Vastav seadistus on leitav Seadistused > Süsteemi seadistused > Vara kuupäev algsaldode jaoks. Näiteks, vara kuupäev algsaldode jaoks on 31.12.2021. Sellisel juhul tuleb antud kuupäev märkida süsteemi seadistuste alla FINANTSISI SEADISTUSED

Inventari kuupäev algsaldode jaoks ?

2.4.2. Täida vara kaardi väljad

Järgmisena tuleb täita vara kaartidel ostuaeg, arvestuse algusaeg, soetushind ja kulum.

Salvestage kaart ning peale seda lisage kulumi summa, muidu kustub kaardi esmaskordsel salvestamisel kulum ära.

Finantsandmed							
Arvestuse algus	01.07.2021	Soetushind	1000.00	Lisasumma	0.00	Amort	25 %
Arvestuse lõpp	20.09.2025	Hetkehind	875.00	Min.väärtus	0.00	Arvestamata	104.00
						Kulum	125.00
						Kuu kulum	20.83

2.4.3. Kustuta Vara kuupäev algsaldode jaoks

Kui põhivara kaardid on täidetud, tuleb tagasi minna süsteemi seadistustesse ning kustutada eelnevalt märgitud kuupäev.

2.4.4. Tee hooldus

Kõige viimase sammuna tuleks teha ka hooldus. Selleks tuleb avada Raamatu tulbast Hoolduse aruanne ning valida sealt Robotid mummuke:

☐ Kontroll ☐ Hooldus ☐ Import/Export ☐ Kasutaja failid ☒ Robotid			
Kirjeldus	Ühekordne Käivitus	Käivitati	Käivitaja Automaatkäivitus aeg
Tee hankijale ettemaksudest EURi omad	☐	0	<input type="text"/> Käivita
Tee klientide ettemaksudest EURi omad	☐	0	<input type="text"/> Käivita
Korrasta inventari ajalugu	☐	0	<input type="text"/> Käivita

Kui kuupäev on sisestamata, siis salvestatakse kulum hetkekuupäevaga ning varasematesse perioodidesse amordikandeid enam teha ei saa.

Kui süsteemiseadistus Vara kuupäev algsaldode jaoks on täidetud:

- kulumi lahter varakaardil on muudetav
- ei saa arvutada amortisatsiooni
- ära muuda vara lehitsejat

2.5. Põhivara ja väikevahendi koodide numeratsioonid

Põhivara ja väikevahendi jaoks saab kasutada ühte või mitut põhivara ja väikevahendi koodide seeriat.

- Kõikide põhivarade ja väikevahendite jaoks on kasutusel üks seeria

Kui on üks seeria kasutusel, siis järgmise põhivara või väikevahendi kaardi loomisel võetakse põhivara või väikevahendi koodiks järgmine selle seeria kood. (Näiteks PV1 - järgmise kaardi loomisel pannakse põhivara koodiks PV2)

- Kõikide põhivarade ja väikevahendite jaoks on kasutusel mitu seeriat

Kui on mitu seeriat kasutusel, siis järgmise põhivara või väikevahendi kaardi loomisel, peab koodi peal tegema topeltkliki ja valima seeria, mida kasutatakse.

Kui soovitakse kasutada seeriates numbraid - näiteks PV00001, tuleb koodi numbriosa ette lisada number - näiteks PV10001. Kasutades koodi PV00001, pakub programm järgmise koodina PV2. Kui kood on PV10001, pakub programm järgmise koodina PV10002.

3. Vara kaardi kinnitamine

Soovi korral on võimalik Directo seadistada selliselt, et põhivara ja immateriaalse vara tüüpi vara kaardi peab kinnitama. Selle võimaluse eesmärk on pakkuda paindlikuma protsessi seadistamise võimalust olukordades, kus näiteks vara ostmise ja arvelevõtmise toimingute vahel on ajaline viide ning soovitakse olla tehingute toimumise ajas täpne. Või siis peab enne vara arvele võtmist selle keegi valideerima jne.

Kinnitamise võimalusega (kohustusega) kaasneb ka see, et kinnitamata kaartidele ei arvestata kulumit.

Vara kinnitamine tekitab ka vastava finantskande.

3.1. Seadistamine

Seadistused > Süsteemi seadistused >Vara seadistused on järgmised vara kinnitamist mõjutavad seadistused:

- **Vara peab olema kinnitatud** - valikud **Ei, Jah**:
  - **Ei** - vara kaarti ei pea ega saa kinnitada;
  - **Jah** - vara kaardi (materiaalne pv, immateriaalne pv) peab kinnitama, et sellele saaks kulumit arvestada.
- **Vara arvelevõtmise konto** - konto, mida kasutatakse vara arvelevõtmise kande krediid-poolel. Kontoplaani on vaja lisada nõ. vara arvelevõtmise vahekonto. Vt. 3.2. Kasutamine.

Kui vara kinnitamise nõue on sisse lülitatud, tekib uue vara päisesse nupp **Kinnita**:

Kui vara kinnitamise funktsioon kavatsetakse kasutusele võtta ja vara moodulit on juba kasutatud ning varadele kulumit arvestatud, tuleks esmalt pöörduda Directo klienditoe poole. Klienditugi aitab senised kasutusel olnud varad märkida kinnitatuks. Vanade kaartide iseseisev kinnitamine tekitab ka neile arvelevõtmise finantskanded, mis rikuks või risustaks senist raamatupidamist.

3.2 Kasutamine

3.2.1. Põhivara ostetakse ostuarvega

Ostuarve sisestamine on sarnane tavasituatsiooniga, kuid ostuarve reale märgitakse vara arvelevõtmise vahekonto (vt. 1.4.1. Seadistamine). Ostuarve kinnitamisel tekib kanne, kus põhivara maksumus konteeritakse: **deebet- vara arvelevõtmise vahekontole**. Teisisõnu, vara maksumus ei lähe kohe põhivara kontole, vaid jääb ootele vahekontole. See tehing toimub ostuarve operatsiooni kuupäevaga.

Vara kaardi saab luua vastava nupuga ostuarve realt või käsitsi. Kui varakaart on olulise infoga täidetud (vt. uue vara loomine), siis saab kaardi kinnitada vajutades vara päises **Kinnita** ja seejärel **Salvesta**. Vaheaknas võidakse küsida numbriseeriat, millesse finantskanne luua. Tekib kanne, mis võtab põhivara arvele soetusmaksumusega ja krediteerib vahekonto. Kanne luuakse varakaardi arvestuse alguse kuupäevaga. Vt.kanne.

3.2.2. Põhivara omandatakse muu tehinguga

Põhivara võib ettevõttesse tekkida ka muul moel kui ostuarve alusel. Näiteks aruandva isiku esitatud **kuluaruande** alusel. Siis käib vara arvele võtmine sarnaselt ostuarvega ja kulutuse vastavale reale märgitakse vara arvelevõtmise konto.

Kui laos olev vara muudetakse varaks, on ka käitumine sarnane. Vara kantakse laost **Mahakandmise** dokumendiga maha ja dokumendi kontoks valitakse vara arvelevõtmise konto. Vara loomise saab samuti algatada mahakandmise realt.

Vara arvelevõtmise **finantskanne** moodustub kinnitamisel järgmisel:

Päis				
Number	Tüüp	Aeg	Seletus	
	'INV'	Varakaardi Arvestuse algus	'Vara '+[vara.kood]+'':[vara.nimetus]+' arvelevõtmine'+ ' '+[vara.aeg]	
Read				
Pool	Konto	Objektid	Projekt	Summa
Deebet	Varakaardi Vara konto	Varakaardi objektid	Varakaardi projekt	Varakaardi soetushind
Kreedit	Süsteemi seadistustest 'Vara arvelevõtmise konto'	Varakaardi objektid	Varakaardi projekt	Varakaardi soetushind

IRINA:YLD Finants - kanne INV:7 - intclient

Sule Uus Koopia Salvesta **Kustuta** Meil Trüki Olek: Muudetud Tüüp INV

Periodiseeri PÕÕRDKANNE Ava algdokument Muutused

Number 7 Aeg 1.02.2015 Viide Käive 200 200

Seletus Inventari INV03:Jäätise masin arvelevõtmine 01.02.2015 Vahe 0

Viimati muutis: 11.01.2019 14:16:25 Massasetaja Aseta retsept Jaga ressursidelt

NR	Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM kood	Aeg
1	10921	IRINA		Masinaid ja seadmed (soetusmaksumuses)	200.00			
2	10999	IRINA		Inventari arvelevõtmise vahekonto		200.00		
3								
4								

Vara sakile **Muudatused** tekib vastav kande kirje (Arvelevõtmine):

IRINA:YLD Põhivara - INV03 - intclient

SULE UUS KOOPIA JÄTA Salvesta MAHA Meil PRINT F << >> Olek Kinnitatud

Andmed Muudatused Ajalugu Lisasummad Kasutus Kasutajad

Ainult kanded

Tegevuse aeg	Kande aeg	Tegevus	Kes	Mida	Enne	Nüüd	Kulu Kanne
11.01.2019 14:16:25	1.02.2015	Arvelevõtmine	SUPER				
18.10.2018 15:27:13		Muudatus	SUPER	Müügi kasum	50912	40441	
5.02.2015 11:05:41	28.02.2015	Amort		Igakuine amortisatsioon	200.00	196.67	3.33 6
5.02.2015 11:26:29		Muudatus	SUPER	Arvestuse lõpp	31.03.2015		
5.02.2015 11:26:29		Muudatus	SUPER	Cu (directo)		SUPER	
5.02.2015 11:04:49		Muudatus	SUPER	Amordi protsent	0	20	
5.02.2015 11:04:49		Muudatus	SUPER	Soetushind	0	200	
5.02.2015 11:04:41		Muudatus	SUPER	Nimi		Jäätise masin	
5.02.2015 11:04:19		Muudatus	SUPER	Art_lang			

Varakaarti saab ka kinnitusest avada seni kuni sellele pole arvestatud kulumit või tehtud muud tehingut, mis tekitab finantskande. Avamiseks tuleb kasutada **Hoolduse** all leiduvat **Dokumentide avamise** funktsiooni.

4. Amortisatsiooni arvestamine

Kasutusel on järgmised amortisatsiooni arvestamise meetodid

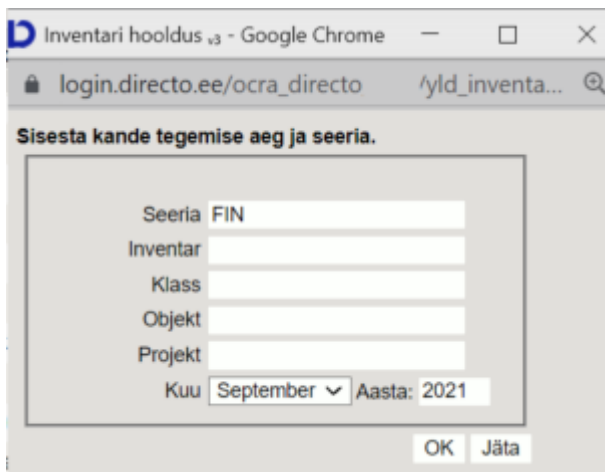
- Lineaarne meetod
- Alaneva jäägi meetod
- Tootmisühiku meetod

4.1 Amortisatsiooni kande loomine

Kulumi kandeid saab luua pärast põhivara kaartide sisestamist. Kannet saab luua

- Vara kaardilt ühe põhivara kaupa vajutades nuppu AMORT:
- Põhivara registrist Raamat > Vara, vajutades nuppu Loo amortisatsioonikanne:

Tekkinud aknas saab valida:

- **Seeria**- finantskande seeria, millesse peab kanne moodustama (tavaliselt tekib automaatselt);
- **Vara**- vara kood, millele soovitakse amortisatsiooni arvestada. Täidetakse juhul, kui soovitakse arvestus teha ainult ühele varale. Kui soovitakse kõikidele varadele korraga arvestus teha, siis tuleb see väli tühjaks jätta;
- **Klass** - amortisatsiooni saab arvutada klassi kaupa;
- **Objekt** - amortisatsiooni saab arvutada objekti või objekti kombinatsioonide klassi kaupa;
- **Projekt** - amortisatsiooni saab arvutada projekti kaupa;
- **Kuu** - millise kuu kohta arvestus ja kanne luuakse.

Jättes vara, klassi, objekti, projekti lahtri tühjaks - arvestatakse amortisatsiooni kõikidele põhivaradele. Peale OK nuppu vajutamist tuleb ekraanile tekitatud finantskanne:

Number	100133	Aeg	31.12.2021	Viide		Käive	138.9	138.9		
Seletus	Inventari amort 01.12.2021:31.12.2021		Vahe	0	Põhjus					
Viimati muutis: 22.09.2021 18:02:25 Massasetaja ☐ Aseta retsept ☐ Jaga ressursidelt										
NR Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM kood	Aeg	Klient	Hankija	Ressurss
1	125369	ADMIN	222228: Arvutite ja arvutisüsteemide kulum 01.12.2		138.90				1007	
2	551136	ADMIN	222228: Arvutite ja arvutisüsteemide amortisatsioon	138.90					1007	

Finantskanne on ühine kõikidele põhivaradele, mis on ühe amortisatsiooniarvestuse vahelehe peal. Amordikandeid ei pea tegema iga põhivara jaoks eraldi.

Vara kaardil muutub kulumi summa ja hetkehind ning viimase amordikande märged tekib vara kaardile (kande number on lingina näidatud, selle peale klikates avaneb vastav amordikanne):

Finantsandmed									
Arvestuse algus	01.06.2021	Soetushind	5000.00	Lisasumma	0.00	Amort	33.3333 %	Kulum	972.26
Arvestuse lõpp		Hetkehind	4027.74	Min.väärtus	0.00	Arvestamata	0.00	Kuu kulum	138.89
Eeldatav amordi lõpp	31.05.2024	Soetushind lisasummadega	5000	Viimane amordi kanne 31.12.2021 100133					

Juhul kui näiteks jaanuari amort on arvestamata ja kande tegemisel valitakse kuuks veebruar, siis amordikanne tekib veebruari lõpu kuupäevaga ja amordisummad tulevad kahe kuu kohta. Kande seletuses on ka näha, et kanne on tehtud kahe kuu kohta:

Number	100171	Aeg	28.02.2022	Viide		Käive	277.8	277.8		
Seletus	Inventari amort 01.01.2022:28.02.2022		Vahe	0	Põhjus					
Viimati muutis: 03.10.2021 21:45:47 Massasetaja ☐ Aseta retsept ☐ Jaga ressursidelt										
NR Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM kood	Aeg	Klient	Hankija	Ressurss
1	125369	ADMIN	222228: Arvutite ja arvutisüsteemide kulum 01.01.2		277.80				1007	
2	551136	ADMIN	222228: Arvutite ja arvutisüsteemide amortisatsioon	277.80					1007	

Mitme kuu amordi korraga arvestamisel tekib kasumiaruandesse amordikulu ainult viimasesse kuusse ning vara mooduli aruandeid saab finantsaruannetega võrrelda ainult viimase kuu lõpu seisuga.

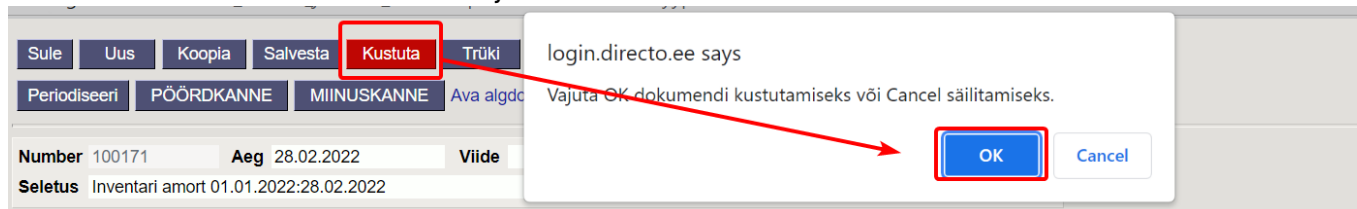
Kui põhivara jääkväärtus on 0 ja põhivarale lisatakse lisasumma, siis selleks et amortisatsiooni hakkaks arvutama samast kuust tuleb arvestuse algus panna kuu 1 kuupäev. Kui soovitakse amortisatsiooni hakata arvutama järgmisest kuust siis panna kuu viimane kuupäev.

Alates 01.03.2022 muudetud kande päise teksti - enne enne „Inventari amort 01.02.2022:28.02.2022“ muudetud tekst „Amort 01.02.2022:28.02.2022“

4.2 Amortisatsiooni kande kustutamine

Juhul kui tekitatud amordikanne ei ole sobilik (oli kogemata valitud vale periood, mõni põhivara oli unustatud arvestusele võtta jne), siis amordikannet on võimalik väga lihtsalt ära kustutada ja uuesti tekitada. Kustutamiseks vajutatakse kandel Kustuta nuppu. Programmi küsimusele vastame OK, kui oleme kindlad kande kustutamise vajaduses:

4.3. Amortisatsiooni periodiseerimine

Süsteemiseadistus → Põhivara amortisatsioon periodiseeritakse → jah/ei võimaldab arvutada korraga amortisatsiooni mitme kuu kohta korraga ning periodiseerib finantskande kuude vahel laiali.

Kui põhivara amortisatsioonikanne koostatakse ühe kuu kohta, on amortisatsiooniarvestuse kanne mõlema süsteemiseadistusega ühesugune.

4.3.1. Periodiseeritud amortisatsioon

Süsteemiseadistus → Põhivara amortisatsioon periodiseeritakse → jah Põhivara amortisatsiooni arvutamisel mitme kuu kaupa:

- Kasumiaruandes on ka korraga pikema perioodi amortisatsiooni korraga arvutamisel iga kuu kulu õiges perioodis.
- **Vara kulumi** aruandes näitab kuu aruanne amortisatsioonikulu ühe kuu kohta.
- **Vara kulumi aruanne** on võrreldav **Bilansi** ja **Kasumiaruandega**.

Näide

- Amortisatsiooni arvutamise periood 01.04 - 31.05.22

Finants - kanne INV: 100262 Salvestatud

Tüüp: INV Number: 100262 Aeg: 31.05.2022 Seletus: Periodiseeritud Inventari amort 01.04.2022:31.05.2022

valitud Kustuta valitud Massasetaja Aseta retsept Jaga ressursidelt

	Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM koor	Aeg
1	125319			Periodiseeritud J1904: Transpordivahendite akumuleeritu...		67.00		30.04.2022
3	551131			Periodiseeritud J1904: Transpordivahendite amortisatsio...	67.00			30.04.2022
2	125319			Periodiseeritud J1904: Transpordivahendite akumuleeritu...		67.00		
4	551131			Periodiseeritud J1904: Transpordivahendite amortisatsio...	67.00			

4.3.2. Periodiseerimata amortisatsioon

Süsteemiseadistus → Põhivara amortisatsioon periodiseeritakse → Ei

Seadistus on vajalik kui eelmised kuud on juba lukus ja amortisatsioon on jäänud arvutamata - siis peaks kogu amortisatsioonikulu kajastama perioodis mis on avatud.

- Kui amortisatsiooni arvutatakse korraka pikema perioodi kohta, siis luuakse finantskanne viimase kuu lõpukuupäevaga kokku kogu perioodi kohta.
- **Kasumiaruandes** on amortisatsioonikanne kõik viimases kuus.
- **Vara kulumi aruandes** näitab kuu amortisatsioonikulu ühe kuu kohta.
- **Vara kulumi aruanne** ei ole vahepealsetel kuudel võrreldav **Bilansi** ja **Kasumiaruandega**. Bilansisaldod on õiged viimase kuu lõpus.

Näide

- Amortisatsiooni arvutamise periood 01.06 - 31.06.22

Finants - kanne INV: 100263 Salvestatud

Tüüp: INV Number: 100263 Aeg: 31.07.2022 Seletus: Inventari amort 01.06.2022:31.07.2022

eri valitud Kustuta valitud Massasetaja Aseta retsept Jaga ressursidelt

Nr	Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM koor	Aeg
1	125319			J1904: Transpordivahendite akumuleeritud kulum 01.06.2...		134.00		
2	551131			J1904: Transpordivahendite amortisatsiooni kulu 01.06.2...	134.00			

4.4. Amortisatsiooni saab arvutada kas miinumumväärtuseni või arvestuse lõpuni

Süsteemiseadistus „Põhivara amortiseeritakse kuni : „Miinumumväärtuseni“/ „Arvestuse lõpuni“

Põhivara amortiseeritakse kuni miinumumväärtuseni arvestuse lõpuni

- **Miinumväärtuseni** - amortisatsiooni arvestamine lõpetatakse siis kui põhivara jääkväärtus on võrde miinumväärtuse summaga.
- **Arvestuse lõpuni** - ei arvesta miinumväärtuse summat vaid amortiseerib põhivara sellest edasi kuni jääkväärtus on 0 juhul kui põhivara kaardil ei ole märgitud väljal Arvestuse lõpp kuupäeva. Kui on märgitud arvestuse lõpu kuupäev siis ei arvutata amortisatsiooni järgmistesse kuudesse.

5. Põhivara ümberhindamine (liskasummade kasutamine)

Liskasummasid kasutatakse juhul, kui põhivara tuleb ümberhinnata (näiteks osteti lisa juurde või on tegemist olulise hooldustööga, mis peab suurendama põhivara hetkehinda ja peab ka amortiseerima). Põhivara kaardi loomisega sarnaselt on liskasummat võimalik lisada kas seotud ostuarve kaudu (punkt 3.1) või otse põhivara kaardile (punkt 3.2).

5.1 Liskasumma lisamine ostuarve kaudu

Ostuarve peab olema kinnitatud, et seda saaks siduda põhivara kaardiga. Peale kinnitamist valitakse ridade üleval oleva kolmanda mummukese all Vara lahtrisse topeltklikiga seotud põhivara kood:

NR	Konto	Objekt	Projekt	Kasutaja	Sisu	Summa	KMK	KM	Algus	L	rss	Inventar
1	10921				Jäätisemasina hooldus	100.00	1	20.00				UUS INVENTAR INV02
2												INVENTARI LISA

Peale Vara lisa nupu vajutamist tuleb ette valitud põhivara kaart, kuhu on juba sisestatud selle ostuarvega seotud info:

NR	Aeg	Liskasumma	Objekt	Kasutaja	Kommentaar	Hankija	Nimi	Ostuarve	Ostetud
1	1.06.2013	100.00		SUPER	Jäätisemasina h	1	Aus Hankija OÜ	8	24.05.2013 11:5
2									
3									
4									
5									
6									

Põhivara üldandmete alla tuleb samuti vastav märg (liskasumma lahtrisse on ilmunud sisestatud summa, põhivara hetkehind on liskasumma võrra suuremaks muutunud):

Andmed
  Muudatused
  Ajalugu
  Lisasummad
  Kasutus

Vara kirjeldus

Kood
 Klass
 Nimi
 Tüüp

RIBAKOOD
 Master
 Kommentaar | Arvestuse algus | 20.05.2013 | Soetushind | 500.00 | Lisasumma | 100.00 | Amort | 30 | % | Kulum | 25.00 |
| Arvestuse lõpp | 30.06.2013 | Hetkehind | 575.00 | Min.väärtus | 0.00 | Arvestamata | | | 0.00 | |
| KONTOD: Vara tüüp | 10921 | Kulum | 10941 | Amort | 50811 | Mahak. | 50912 | | | |

Ostuandmed

Hankija
 Nimi
 Ostuarve
 Ostetud
 SN

Alates lisasumma tekkimise kuupäevast (siinse näite puhul - alates maikuust) hakatakse amortisatsiooni arvestama suurendatud summa pealt (juuni amort on suurem kui mai amort):

Andmed
  Muudatused
  Ajalugu
  Lisasummad
  Kasutus

Aeg	Tegevus	Kes	Mida	Enne	Nüüd	Kulu	Kanne
30.06.2013	Amort		Igakuine amortisatsioon	587.50	572.50	15.00	7
31.05.2013	Amort		Igakuine amortisatsioon	600.00	587.50	12.50	6
24.05.2013 12:47:09	Muudatus	SUPER	Cu	(directo)	SUPER		
24.05.2013 12:46:18	Muudatus	SUPER	Cu	(directo)	SUPER		
24.05.2013 12:16:35	Muudatus	SUPER	Cu	(directo)	SUPER		
21.05.2013 12:25:45	Muudatus	SUPER	Objekt		IRINA		

5.2 Lisasumma lisamine põhivara kaardi pealt

Põhivara pealt lisasummade lisamine on analoogne punktis 3.1 kirjeldatuga. Erinevus on selles, et minnakse otse põhivara kaardi Lisasummade sakile ja topeltklikiga valitakse seotud ostuarve (kui selline on olemas).

Kui põhivara ümberhindamisega ei ole ühtegi ostuarvet seotud, siis see lahter jäetakse tühjaks.

Andmed
  Muudatused
  Ajalugu
  Lisasummad
  Kasutus

Kokku summa

NR	Aeg	Lisasumma	Objekt	Kasutaja	Kommentaar	Hankija	Nimi	Ostuarve	Ostetud
1	24.05.2013	100.00		SUPER	Jäätisemasina t	1	Aus Hankija OÜ	8	24.05.2013 11:5
2	25.05.2013	50							
3									
4									
5									
6									

5.3 Negatiivsed lisasummad

Põhivara kaardile sisestatavad lisasummad ei pea olema ainult positiivsed. Negatiivsete summade puhul sisestatakse summa miinusmärgiga (näiteks -100). See vähendab hetkehinda. Ka igakuise amortisatsiooni summa väheneb, kuna seda hakatakse arvestama vähendatud summalt.

Andmed
  Muudatused
  Ajalugu
  Lisasummad
  Kasutus

Kokku summa

NR	Aeg	Lisasumma	Objekt	Kasutaja	Kommentaar	Hankija	Nimi	Ostuarve	Ostetud
1	24.05.2013	100.00		SUPER	Jäätisemasina h	1	Aus Hankija OÜ	8	24.05.2013 11:5
2	25.05.2013	-150.00							
3									
4									
5									
6									
7									

Andmed
  Muudatused
  Ajalugu
  Lisasummad
  Kasutus

Vara kirjeldus

Kood
 Klass
 Nimi
 Tüüp

RIBAKOOD
 Master
 Kommentaar

Finantsandmed

Arvestuse algus	<input type="text" value="20.05.2013"/>	Soetushind	<input type="text" value="500.00"/>	Lisasumma	<input type="text" value="-50.00"/>	Amort	<input type="text" value="30"/>	%	Kulum	<input type="text" value="25.00"/>
Arvestuse lõpp	<input type="text" value="30.06.2013"/>	Hetkehind	<input type="text" value="425.00"/>	Min.väärtus	<input type="text" value="0.00"/>	Arvestamata	<input type="text" value="0.00"/>			
KONTOD: Vara tüüp	<input type="text" value="10921"/>	Kulum	<input type="text" value="10941"/>	Amort	<input type="text" value="50811"/>	Mahak.	<input type="text" value="50912"/>			

Ostuandmed

Hankija
 Nimi
 Ostuarve
 Ostetud
 SN

Varasemalt tehtud amordikandeid lisasummade sisestamine ei muuda, lisasummad hakkavad kehtima alates Teie märgitud kuupäevast (lahter Aeg) ja mõjutavad ainult uusi kandeid. Juhul kui lisasummat on vaja minevikku sisestada, kuid amort on juba arvestatud, tuleb need amordikanded enne koos ajalooa kustutada ja siis uuesti teha.

6. Põhivara mahakandmine, müük ja lattu võtmine

Põhivara mahakandmisel on võimalikud variandid

- Põhivara kantakse maha
- Põhivara müüakse ja seetõttu kantakse maha
- Põhivara võetakse lattu arvele ja sellepärast kantakse maha

6.1. Põhivara mahakandmine

SULE UUS KOOPIA JÄTA Salvesta **MAHA** AMORT PRINT Olek Salvestatud

Sündmus

Andmed Muudatud Ajalugu Lisasummad Tootmisühiku meetod Kasutajad

Vara kirjeldus

Kood 1007 Nimi Apple Ipad s16 Klass 125361 Klassi nimi Arvutid ja arvutisüsteemid Liising Rendiinventar Õiglasest väärtuses

Master Kommentaar Tüüp Materiaalne PV Arvestusmeetod Lineaarne Auto

RIBAKOOD

Finantsandmed

Arvestuse algus	30.04.2021	Soetushind	2300.00	Lisasumma	0.00	Amort	33.3333 %	Kulum	191.67
Arvestuse lõpp		Hetkehind	2108.33	Min.väärtus	0.00	Arvestamata	0.00	Kuu kulum	63.89
Eeldatav amorti lõpp	29.04.2024	Soetushind lisasummadega	2300.00					Viimane amorti kanne	30.06.2021 100012
KONTOD: Vara tüüp	125361	Kulum	125369	Amort	551136	Mahak.	551190		
Müügi kasum	421101	Müügi kahjum	562111						

Põhivara maha kandmiseks vajuta vastava põhivara kaardil MAHA nuppu:

Sisesta kande tegemise aeg ja seeria.

Seeria FIN

Inventar 1007

Klass 125361

Objekt ADMIN

Põhjus Kadunud

Selgitus Inventuuri käigus ei leitud.

Projekt

Aeg 31.07.2021

Avanenud vaheaknas saab määrata mahakandmise kande parameetrid:

- **Seeria** - dokumendi seeria, millesse mahakandmise kanne luuakse. See väli on tavaliselt vaikimisi seeriaga täidetud
- **Vara** - mahakantava vara kood
- **Klass** - Põhivara kaardil olev vara klass
- **Objekt**- objekt, mis lisatakse kande kulu või tulu poolele
- **Põhjus** - eelseadistatud valik
- **Selgitus** - vaba tekst, mis asetub mahakandmise kande ja põhivara kaardile
- **Projekt** - projekt, mis lisatakse kande kulu või tulu poolele
- **Aeg** - mahakandmise kande aeg

Mahakandmise aeg ei saa olla varasem, kui viimane finantskanne, mis vastava vara kohta on loodud (kulumi- või arvele võtmise kanne);

Põhjuste nimekirja saab eelseadistada süsteemiseadistuses:

ÜLDISED SEADISTUSED

Inventari mahakandmise põhjuskoodid Müüdüd,Kadunud,Katki

OK nuppu vajutamise tekitab mahakandmise kanne:

Number	100174	Aeg	31.07.2021	Viide	Käive	2300	2300				
Seletus	Inventari 1007:Apple Ipad s16 mahakandmine 31.07.2021/ Inventuuri käigus ei				Vahe	0	Põhjus	Katki			
Viimati muutis: 13.10.2021 20:35:34 Massasetaja Aseta retsept ☐ Jaga ressursidelt											
NR	Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM kood	Aeg	Klient	Hankija	Ressurs
1	125361	ADMIN		Arvutid ja arvutisüsteemid		2300.00					
2	125369	ADMIN		Arvutite ja arvutisüsteemide kulum	191.67						
3	551190	ADMIN		Kulu materiaalse põhivara mahakandmisest	2108.33						

Põhivara kaardile tekib mahakandmise blokk

Mahakandmine						
Tüüp	MATERIAALNE PV	Arvestusmeetod	Lineaarne			
Kuupäev mahakandmisel	31.07.2021	Soetusmaksumus lisasummadega	2300	Kulum mahakandmisel	191,67	Jääkmaksumus mahakandmisel
Mahakandmise põhjus	Katki	Selgitus	Inventuuri käigus ei leitud.			
Mahakandmine 100174						

- **Tüüp:** enne mahakandmist põhivara tüüp
- **Arvestusmeetod:** amortisatsiooni arvestusmeetod mis oli kasutusel
- **Kuupäev mahakandmisel:** mahakandmise kuupäev
- **Soetusmaksumus lisasummadega:** mahakandmise hetkel põhivara kogu soetusmaksumus
- **Kulum mahakandmisel:** mahakandmise hetkel akumulieritud kulum
- **Jääkmaksumus mahakandmisel:** mahakandmise hetke maksumus
- **Mahakandmise põhjus:** mahakandmise loomisel märgitud põhjus
- **Selgitus:** mahakandmise loomisel märgitud selgitus, saab muuta ka hiljem
- **Mahakandmine:** avab mahakandmise finantskande

6.2. Põhivara müük

Põhivara müügi korral koostatakse põhivara mahakandmine ning luuakse müügiarve.

Vara kaardil vajuta **MAHA**

SULE	UUS	KOOPIA	JÄTA	Salvesta	MAHA	AMORT	PRINT		F	<<	>>	Olek	Salvestatud	
Sündmus														

Tekib mahakandmise vaheaken - täida mahakandmise väljad ning müügiarve koostamise väljad:

Sisesta kande tegemise aeg ja seeria.

Seeria	FIN
Inventar	1099
Klass	125361
Objekt	ADMIN
Põhjus	Müüdud
Selgitus	Müüsimise kokkuleppehinnaga maha
Projekt	
Aeg	01.12.2021

Tee müügiarve:

Seeria	DOK		
Aeg	01.12.2021		
Summa	3000	Jääk	1691,69
Klient	59	Kasum/kahjum	1308,31
Artikkel	PV_MYYK		
Konto			
	☒ 421101 Kasum materiaalse põhivara müügist		
	☐ 562111 Kahjum materiaalse põhivara müügist		

- **Tee müügiarve** - aktiveeri, et luua automaatselt müügiarve
- **Seeria** - vali müügiarve seeria
- **Aeg** - vali müügiarve aeg
- **Summa** - põhivara müügisumma
- **Jääk** - põhivara jääkmaksumus müügi hetkel
- **Klient** - kliendikood, kellele müüakse põhivara
- **Kasum/kahjum** - kasum, kahjum müügi hetkel
- **Konto** - näitab vastavalt kas saadakse kasumit või kahjumit põhivara müügil

Mahakandmise finantskanne

Number 100171 Aeg 01.12.2021 Viide Käive 2100 2100

Seletus Inventari 1099:Apple Ipad s15 mahakandmine 01.12.2021/ Müüsimise kokkulepe Vahe 0 Põhjus Müüdüd

Viimati muutis: 02.10.2021 14:35:48 Massasetaja Aseta retsept Jaga ressursidelt

NR	Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM kood	Aeg	Klient	Hankija	Ressurss
1	125361	ADMIN		Arvutid ja arvutisüsteemid		2100.00					
2	125369	ADMIN		Arvutite ja arvutisüsteemide kulum	408.31						
3	421101	ADMIN		Kasum materiaalse põhivara müügist	1691.69				59		

Automaatselt luuakse müügiarve

login.directo.ee/ocra_directo /mr_arve.asp?number=100093&hoiatus=&retevent=0&clr1=1&cscroll=0&retolek=Muuatud

Sule Uus Koopia Jäta Kinnita Salvesta Trüki Eelvaade **Kustuta** Olek: Vaata

Sündmus **KAARDIMAKSE** Massasetaja Lisa laoseis **Müügiarvele tekib mahakantava ja edasimüüdava põhivara kood**

Arve 100093
 Klient 59 Osahing Directo Inventar 1099 Eelarve
 Tellija Uuring

Kuupäev 01.12.2021 Nende esindaja Ladu
 T-ting 14 Meie esindaja Objekt ADMIN
 Tähtaeg 15.12.2021 Müügiagent JANE Projekt
 Kande kp 01.12.2021 Vastutaja Tell. nr.
 Kliendi tk Pakkumine Kred. arve
 Saadatud 01.12.2021 Tüüp (vali tüüp) Status (vali staatus)
 Komm. Vastavalt lepingule

Laekumised: -
 Viimati muutis: JANE 02.10.2021 14:38:08 % Allahindlus Värsienda ridu

Valuuta EUR Kokku kaal 0 KM 600.00 Kokku 3000.00 Ettemaks 0.00 Ettemaksu arvete kasutatud summa: 0
 Kurss 1 Kogus 1 Baas 3000.00 Tasuda 3600.00 Saldo 3600.00

NR	RV	Artikkel	Objekt	Kogus	Ühik	Sisu	Ühikuhind	%	Netohind	Summa
1	1	PV_MYYK		1		Apple Ipad s15	3000		3000.00	3000

Müügiarve kinnitamisel tekib kanne

müügiarve kande le lisandub inventari kood

Number 100093 Aeg 01.12.2021 Viide Käive 3600 3600
 Seletus 59:Osahing Directo Inventar: 1099 Vahe 0

Looja JANE Viimati muutis: 02.10.2021 14:41:23 Massasetaja Aseta retsept Jaga ressursidelt

NR	Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kreedit	KM kood	Aeg	Klient	Hankija	Ressurss
1	113101	ADMIN		Nõuded ostjate vastu	3600.00				59		
2	212371	ADMIN		Käibemaks müügiarvetelt 20%		600.00	1		59		
3	421101	ADMIN		Apple Ipad s15		3000.00	1		59		

Kõik põhivara müügiga seotud kanded paraamatus :

Aeg algus 01.12.2021 lõpp 01.12.2021 Konto algus 1000 lõpp 421101 Projekt (lisaväli)
 Korr. konto näita korr. kontosid Objekt Tüüp Keel (lisaväli)
 Muutus on suurem kui Selgitus 1099 Viide Klient (lisaväli)
 Sort1 Aeg Sort2 sorteerimata Kanne Sügavus (kõik) Hankija Ühik/täpsus 0,01
 KM kood (kõik) Tasemeta Valuuta VaheSumma ainult saldogaga
 kande seletus ainult summa vaheld. kontod muutusega kontod saldeerimata tasemed lisainfo **Trüki ARUANNE**

Selgituse lahtrise kirjuta inventari kood

Number	Objekt	Aeg	Seletus	KMK	Deebet	Kreedit	Muutus	Saldo
113101 Nõuded ostjate vastu								
Algsaldo 67 811,50								
ARVE.100093	ADMIN	01.12.2021	59:Osauhing Directo; Inventar: 1099		3 600,00	0,00	3 600,00	71 411,50
					3 600,00	0,00	3 600,00	71 411,50
Lõppsaldod 71 411,50								
125361 Arvutid ja arvutisüsteemid								
Algsaldo 22 221,00								
INV.100171	ADMIN	01.12.2021	Inventari 1099:Apple Ipad s15 mahakandmine 01.12.2021/ Müüsimise kokkuleppehinnaga maha		0,00	2 100,00	-2 100,00	20 121,00
					0,00	2 100,00	-2 100,00	20 121,00
Lõppsaldod 20 121,00								
125369 Arvutite ja arvutisüsteemide kulum								
Algsaldo 2 117,73								
INV.100171	ADMIN	01.12.2021	Inventari 1099:Apple Ipad s15 mahakandmine 01.12.2021/ Müüsimise kokkuleppehinnaga maha		408,31	0,00	408,31	2 526,04
					408,31	0,00	408,31	2 526,04
Lõppsaldod 2 526,04								
212371 Käibemaks müügiarvetelt 20%								
Algsaldo -11 178,12								
ARVE.100093	ADMIN	01.12.2021	59:Osauhing Directo; Inventar: 1099	1	0,00	600,00	-600,00	-11 778,12
					0,00	600,00	-600,00	-11 778,12
Lõppsaldod -11 778,12								
421101 Kasum materiaalse põhivara müügist								
Algsaldo -2 357,13								
INV.100171	ADMIN	01.12.2021	Inventari 1099:Apple Ipad s15 mahakandmine 01.12.2021/ Müüsimise kokkuleppehinnaga maha		1 691,69	0,00	1 691,69	-665,44
ARVE.100093	ADMIN	01.12.2021	59:Osauhing Directo; Inventar: 1099	1	0,00	3 000,00	-1 308,31	-3 665,44
					1 691,69	3 000,00	-1 308,31	-3 665,44
Lõppsaldod -3 665,44								

Põhivara müügi info salvetub kande seletusele. Pearaamatu aruandes näeb kasumi infot

Number	Objekt	Aeg	Seletus	KMK	Deebet	Kreedit	Muutus	Saldo
421101 Kasum materiaalse põhivara müügist								
Algsaldo -2 357,13								
INV.100171	ADMIN	01.12.2021	Inventari 1099:Apple Ipad s15 mahakandmine 01.12.2021/ Müüsimise kokkuleppehinnaga maha		1 691,69	0,00	1 691,69	-665,44
ARVE.100093	ADMIN	01.12.2021	59:Osauhing Directo; Inventar: 1099	1	0,00	3 000,00	-1 308,31	-3 665,44
					1 691,69	3 000,00	-1 308,31	-3 665,44
Lõppsaldod -3 665,44								

7. Põhivarakaardi kustutamine

Juhul kui põhivarakaart sai ekslikult loodud ja seda ei saa muuta (vale kood, põhivara sai topelt sisestatud jne) ning põhivaraga pole veel seotud ühtegi amordikannet, siis selle kustutamiseks on vaja läbida järgmised sammud.

Põhivara tüübiks valitakse „Väikevahend“. Vajutatakse Salvesta 2 korda.

SULE UUS KOOPIA JÄTA Salvesta MAHA Mail PRINT Olek Salvestatud

Andmed Muudatused Ajalugu Lisasummad Kasutus

Vara kirjeldus
 Kood INV03 Klass Nimi Jäätisemasin **Tüüp Väikevahend**
 RIBAKOOD Master Kommentaar Masinad ja seadmed (soetusmaksumu:

Peale salvestamist ilmub kaardile Suletuks panemise võimalus. Siia panna linnuke ja salvestada põhivarakaart.

The screenshot shows a software interface with a top navigation bar containing buttons: SULE, UUS, KOOPIA, JÄTA, Salvesta, Mail, PRINT, and icons for a printer and a file. Below the navigation bar are radio buttons for 'Andmed', 'Muudatused', and 'Ajalugu'. The main section is titled 'Vara kirjeldus' and contains several input fields: 'Kood' (INV03), 'Klass', 'Nimi' (Jäätisemasin), 'Tüüp' (Väikevahend), 'RIBAKOOD', 'Master', and 'Kommentaar' (Masinad ja seadmed (soetusmaksumu...)). A red box highlights the 'Suletud' checkbox, which is checked.

Peale salvestamist tekib põhivara kaardile nupp Kustuta, mille abil saab põhivara kaardi kustutada.

This screenshot is identical to the previous one, but the 'Kustuta' button in the top navigation bar is highlighted with a red box.

8. Tootmisühiku meetod (endine Kasutusepõhine amortisatsiooni arvestus)

Juhul kui amortisatsiooni hakatakse arvestama mitte igakuiselt vaid tootmisühiku meetodit kasutades (end kasutusepõhiselt), siis põhivara üldandmete alla ei sisestata aasta amortisatsiooni määra, vaid määratakse kasutuslimiit sektsioonis „Tootmisühiku meetod“ (endine „Kasutus“).

The screenshot shows the 'Kasutus' tab selected in the top navigation bar. The 'Vara kirjeldus' section is filled with: 'Kood' (INV03), 'Klass', 'Nimi' (Auto), 'Tüüp' (Põhivara), 'RIBAKOOD', 'Master', and 'Kommentaar'. Below this is the 'Finantsandmed' section, which contains a table of financial data. A red box highlights the 'Amort' field, which is set to '0 %'.

Arvestuse algus	1.05.2013	Soetushind	13000.00	Lisasumma	0.00	Amort	0 %	Kulum	0.00
Arvestuse lõpp		Hetkehind	13000.00	Min.väärtus	0.00	Arvestamata	0.00		
KONTOD: Vara tüüp	10921	Kulum	10941	Amort	50811	Mahak.	50912		

Andmed Muudatused Ajalugu Lisasummad Kasutus

Kasutuslimiit Ühik	Kokku kasutatud	Jääk
200000.00 km	0.00	200000.00

Kasutatud:

NR	Kuu	Aasta	Kasutus
1	Jaanuar	2013	
2		2013	
3		2013	
4		2013	
5		2013	

Tegemist võib olla auto ja kilomeetritega või põhivara amortiseerub töötatud tundide kaupa jne.

Igakuiselt tuleb märkida kui palju põhivara on kasutusel olnud.

Andmed Muudatused Ajalugu Lisasummad Kasutus

Kasutuslimiit Ühik	Kokku kasutatud	Jääk
200000.00 km	680.00	199320.00

Kasutatud:

NR	Kuu	Aasta	Kasutus
1	Mai	2013	680.00
2	Juuni	2013	
3		2013	
4		2013	
5		2013	
6		2013	

Amordikande tegemisel võetakse arvesse kogu kasutuslimiit ja kui palju põhivara oli sellel kuul kasutusel. Sellest lähtuvalt arvutatakse amortisatsiooni protsent ja summa valemil:

$$(kuu\ kasutus / kasutuslimiit) * soetusmaksumus$$
$$(680 / 200\ 000) * 13\ 000 = 44.20$$

Andmed Muudatused Ajalugu Lisasummad Kasutus

Aeg	Tegevus	Kes	Mida	Enne	Nüüd	Kulu	Kanne
31.05.2013	Amort		Igakuine amortisatsioon	13000.00	12955.80	44.20	8
24.05.2013 12:53:13	Muudatus	SUPER	Kasutus_yhik		km		
24.05.2013 12:53:13	Muudatus	SUPER	Kasutus_limiit	0	200000		

9. Kasutajate haldus

Vara saab siduda kasutajatega eesmärgiga omada ülevaadet, kelle käes vastav vara on või kes selle eest vastutab. Kasutajate haldus toimub vara põhilehel olevate väljade **Kasutaja** ja **Vastutav kasutaja** või saki **Kasutajad** abil:

The screenshot shows the 'Kasutajad' tab selected in the software interface. The interface includes various data fields and tables. Red boxes highlight the 'Kasutaja' and 'Vastutav kasutaja MAARIKA' fields in the 'Asukoht' section.

Vara kirjeldus

Kood JH01 Klass MASINAD Nimi Järelhaagis Tüüp Põhivara Rendiinventar

RIBAKOOD Master Kommentaar Arvestusmeetod soetusmaksumuselt

Finantsandmed

Arvestuse algus 16.11.2015	Soetushind 5000.00	Lisasumma 0.00	Amort 25 %	Kulum 104.17
Arvestuse lõpp	Hetkehind 4895.83	Min.väärtus 0.00	Arvestamata 0.00	Kuu kulum 104.17
KONTOD: Vara tüüp 10921	Kulum 10929	Amort 50811	Mahak. 40441	
Müügi kasum 40441	Müügi kahjum 40441			

Ostuandmed

Hankija 1008 Nimi Volkswagen AS Ostuarve Ostetud 10.11.2015 SN

Loovutamisaeg Garantii Lisagarantii Kogus Artikkel

Asukoht

Osakond DR Klient **Kasutaja** **Vastutav kasutaja MAARIKA** Objekt TRT Projekt

Kindlustusandmed

Kindlustusväärtus 0.00 Kindlustusfirma

Kommentaar

9.1 Lihtne kasutajate haldus

Lihtsamat kasutajate haldust saab organiseerida väljadele **Kasutaja** ja **Vastutav kasutaja** abil. Nendesse väljadesse saab asetada Directo personaliregistrist isikuid, kes siis vastavalt kasutavad või vastutavad antud vara eest.

9.2 Põhjalikum kasutajate haldus

Põhjalikum ja võimalusterohkem kasutajate haldus toimub vara saki **Kasutajad** ning personalikaardi saki **Vahendid** abil. Täpsemalt - vara kaardi sakil **Kasutajad** näidatakse, saab muuta ning lisada personalikaardi saki **Vahendid** ridu.

The screenshot shows the 'Kasutajad' tab selected in the software interface. The interface displays a table with columns for NR, Tüüp, Kasutaja, Kasutaja nimi, Leping, Väljastaja, Väljastaja nimi, Algus kp., Lõpp kp., and Kommentaar.

NR	Tüüp	Kasutaja	Kasutaja nimi	Leping	Väljastaja	Väljastaja nimi	Algus kp.	Lõpp kp.	Kommentaar
1	Machin	GEORG	Georg Tubli	L454	OLGA	Olga Belka	05.02.2019		
2									

Tüüp- vara tüüp Personalimoodulis. Valik rippmenüüst. Seadistamist vaata: [Inventari ja personali vahendite seos](#);

Kasutaja- valik kasutajate tabelist. Asetub kood;

Kasutaja nimi- näidatakse kasutaja nime (peale salvestamist), muuta ei saa;

- Leping-** dokument, mille alusel vara kasutajale väljastati. Tekstiväli. Ei ole kohustuslik;
- Väljastaja-** valik kasutajate tabelist. Asetub kood;
- Väljastaja nimi-** näidatakse nime (peale salvestamist), muuta ei saa;
- Algus kp.-** vara kasutajale väljastamise kuupäev;
- Lõpp kp.-** vara tagastamise või vastutuse lõppemise kuupäev;
- Kommentaar-** selgitav tekst. Ei ole kohustuslik.

Seega, kui Kasutajate saki kaudu lisada varakaardile kasutaja, siis on see koheselt ka vastava isiku personalikaardi sakis Vahendid:

Personali kaart

Kood: GEORG
 Nimi: Georg Tubli
 Sünnipäev: 08.09.1978
 Sugu: M
 Grupp: LADU
 Objekt: TRT,GEORG

Kasutaja moodul
  Töösuhe
  Palgamoodul
  Haridus
  Dokumentid
  Seotud isikud
  Vahendid
  Oskused
  Uuringud
  Menetlus
  Lisaväljad
  Admin
  Tegevused
  Muutused

NR	Tüüp	Inventar	Nimetus	SN	Maksumus	Leping	Väljastaja	Väljastaja nimi	Algus kp.	Lõpp kp.	Kommentaar	Projekt
1	Machinery	567RT	Kallur KamAZ		56410				01.12.2018	16.12.2018		
2	Machinery	JH01	Järelhaagis		5000	L454	OLGA	Olga Belka	05.02.2019			
3												
4												

9.2.1 Seadistamine ja kasutusvõimalused

Vara ja personali vahendite seos

Selleks, et saaks personalikaardi saki **Vahendid** ridadele salvestada vara ridu, on vaja häälestada vahendite **Tüübid**. Vahendite tüüpide loend luuakse Seadistused → Personali seadistused → Andmete tüübid → Vara:

Directo seadistused

Kõik Otsi seadistust...

Süsteemi seadistused > Personal > Andmete tüübid

Töösuhted
  Haridused
  Dokumentid
  Isikud
  Vara

NR	Nimi
1	Arvuti
2	Auto
3	
4	
5	
6	
7	

Sellesse tabelisse luuakse nimekiri varade gruppidest nii nagu me soovime neid süstematiseerida Personalimoodulis. See nimekiri ei pea otseselt kattuma vara klasside loendiga.

Personalikaardi vahendite alla ei saa salvestada vahendi tüübita ridu. Täpsemalt loe Personalimooduli juhendist.

Vara klassile valitakse omakorda, millisele Personalimooduli vahendi tüübile antud klass vastab:

<<: Vara klassid v3 - Google Chrome

login.directo.ee/ocra_directo_.../t_edit2.asp?unit=inv_klass&KOOD=125361

Uus Koopia Kustuta Salvesta Olek: Muudetud Vaata muudatuste logi

Arvutid ja arvutisüsteemid

KOOD	125361
NIMI	Arvutid ja arvutisüsteemid
KULUMI KONTO	125369 >>
AMORDI KONTO	551136 >>
MAHAKANDMISE KONTO	551190 >>
VARA KONTO	125361 >>
MÜÜGI KASUM	421101 >>
MÜÜGI KAHJUM	562111 >>
AMORDI %	33,3333
TAKSONOOMIA	
MASTER	1253 >>
PERVAHEND TÜÜP	Arvuti v
TÜÜP	Materiaalne PV v

Seadistus: Varal saab olla üks aktiivne Vastutaja või Kasutaja samaegselt

Seadistused → Vara seadistused → Varal saab olla üks aktiivne Vastutaja või Kasutaja samaegselt: määrab, kas kasutajate sakis saab olla mitu lõpu kuupäevata rida korraga või mitte. Ehk teisisõnu, kas saab olla mitu kasutajat samaegselt. Seadistuse valikud on jah; ei:

Jah- uue kasutaja lisamisel tabelisse „suletakse“ eelmise kasutaja rida ja selle lõpukuupäevaks määratakse automaatselt uue kasutaja alguskuupäevast ühe päeva võrra väiksem kuupäev:

SULE UUS KOOPIA JÄTA Salvesta MAHA Meil PRINT SILDID SMS F << >> Olek Salvestatud

Andmed Muudatused Ajalugu Lisasummad Kasutus Kasutajad

NR	Tüüp	Kasutaja	Kasutaja nimi	Leping	Väljastaja	Väljastaja nimi	Algus kp.	Lõpp kp.	Kommentaar
1	Machin	GEORG	Georg Tubli	L454	OLGA	Olga Belka	05.02.2019	14.04.2019	
2	Machin	KARL	Karl Suur	L833	OLGA	Olga Belka	15.04.2019	16.04.2019	
3	Machin	MAARIKA	Maarika Maru	L994	OLGA	Olga Belka	17.04.2019		
4									

Muuta ja kustutada saab ainult viimast rida (eelmistele kasutajatele read on nõ lukus). Kui viimane rida kustutada, siis muutub aktiivseks reaks ja muudetavaks sellest eelmine. Ühtlasi eemaldatakse sellelt lõpu aeg.

Ei- kõik read on vabalt muudetavad. V.a kohustuslikud väljad peavad olema täidetud (Tüüp, Kasutaja, Algus). See tähendab, et varal on mitu samaaegset kasutajat ning selle vara kirje on mitme personali kaardi peal.

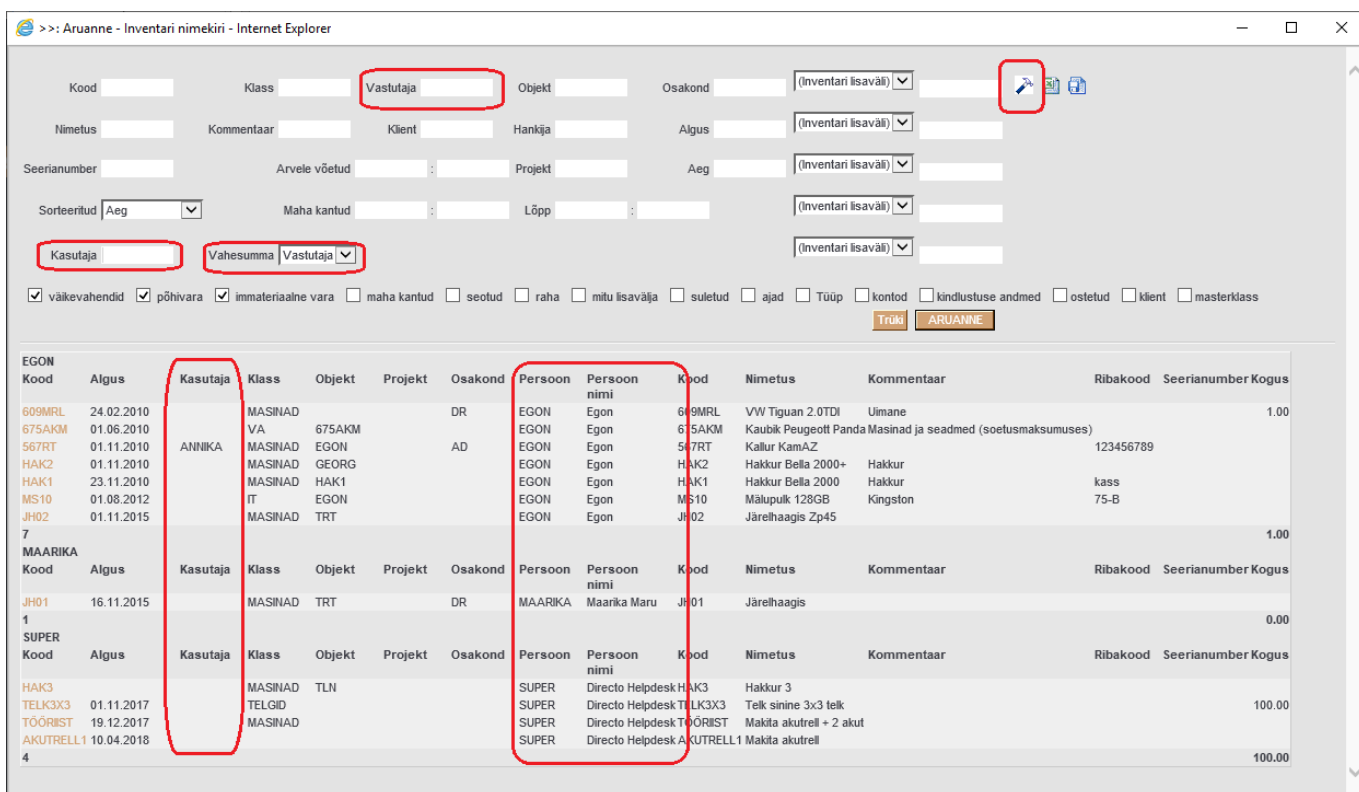
Süsteemi seadistus: Vara ja personali seos

Määrab kumba välja (kasutaja või vastutaja) vara kaardil uuendatakse automaatselt, kui kasutajate sakile lisatakse uus kasutaja (väli on lukus ja käsitsi muuta ei saa). See tähendab, et valitud väljal (kasutaja või vastutaja) on alati hetkel aktiivne kasutaja või vastutaja. Valikud **kasutaja** ja **vastutaja** on mõeldud kasutamiseks, kui süsteemi seadistus **Varal saab olla üks aktiivne Vastutaja või Kasutaja samaaegselt = Jah**.

Valik **Puudub** on mõeldud kasutamiseks, kui süsteemi seadistus **Varal saab olla üks aktiivne Vastutaja või Kasutaja samaaegselt = Ei** ja siis saab välja Kasutaja ja Vastutav kasutaja muuta vabal valikul.

9.3. Aruandlus

Kehtiva kasutaja või vastutaja järgi saab pärida aruandeid **Vara nimekiri** ja **Vara kulum**. St. aruanded arvestavad seda kasutajat/vastutajat, mis on vara põhilehel. Seetõttu on mõistlik sisse lülitada süsteemi seadistus **Vara ja personali seos** selliselt, et Kasutajate saki aktiivne kasutaja oleks ka põhilehel kehtiv kasutaja või vastutaja.

10. Autode erisoodustuse arvutamine

Directos on võimalik automaatselt arvutada autode erisoodustuse makse ning KMD-l kajastatavat autode arvu. *Töandja omandis või valduses oleva sõiduauto töö-, ameti- või teenistusülesannete või töandja ettevõtlusega mitteseotud tegevuseks kasutamise võimaldamisel on erisoodustuse hind 1,96 eurot sõiduauto liiklusregistris märgitud mootori võimsuse ühiku (kW) kohta kuus. Üle viie aasta vanuse sõiduauto puhul on erisoodustuse hind sõiduauto mootori võimsuse ühiku (kW) kohta 1,47 eurot.*

Erisoodustuse maksud arvutatakse kalendrikuu täpsusega. Näiteks sõiduauto (90kW) algne registreerimine on 10.01.16 ja maksustamisperiood on jaanuar 2021, siis loetakse auto üle 5a. vanuseks ja erisoodustuse hinnaks tuleb 132,30. Kui auto algne registreerimine on 10.02.16, siis tuleks jaanuaris 2021 erisoodustuse hinnaks 176,4.

10.1. Seadistamine

Kõik autod, millele arvutatakse auto erisoodustusmaksu, peavad olema **põhivara klassiga** sest arvutus toimub **Vara kulumi** aruande peal.

10.1.1. Kasutatud kontod

Konto nr	Konto nimetus	Tüüp
528301	Erisoodustuste tulumaksukulud	Kulud
528401	Erisoodustuste sotsiaalmaksukulud	Kulud
212305	Auto erisoodustusmaksu sotsiaalmaksu võlg	Võlad
212312	Autode erisoodustuse tulumaks - maksuvõlg	Võlad
931101	Ainult ettevõtluses kasutatvate autode arv KMD 5.3.	Bilansiväline
931102	Osaliselt ettevõtluses kasutatvate autode arv KMD 5.4.	Bilansiväline
931109	Autode arvu tasakaalustaja	Bilansiväline
932101	Autode erisoodustuse baashind	Bilansiväline
932109	Autode erisoodustuse baashinna tasakaalustaja	Bilansiväline

10.1.2. Süsteemi seadistused

Esmalt tuleks lisada süsteemi seadistuse otsingusse sõna „maksuvalem“.

Directo seadistused

Kõik ▼
 🔍

Süsteemi seadistused ▼
Süsteemi seadistused > Üldised seadistused

Spetsiaal
Salvesta 🔄 Vaata muudatuste logi

Üldised seadistused

Seejärel täita autode erisoodustuse maksuvalemid, kasutades näites toodud koode.

ÜLDISED SEADISTUSED

Maksuvalem kW hind	<input type="text" value="ES_AUTO_KW"/>	?
Maksuvalem, mis määrab autode arvu 100% kasutuse	<input type="text" value="KMD100"/>	?
Maksuvalem, mis määrab autode arvu 50% kasutuse	<input type="text" value="KMD50"/>	?
Maksuvalem, mis määrab autode sotsiaalmaksu	<input type="text" value="ES_AUTO_SOTS"/>	?
Maksuvalem, mis määrab autode tulumaksu	<input type="text" value="ES_AUTO_TM"/>	?

Erisoodustuse kanne lukustab auto andmed - valikud EI/JAH. JAH valikuga - peale esimest erisoodustuskande arvutamist muutuvad autoga seotud andmeväljad mitteaktiivseks, et ei saaks andmeid ekslikult üle kirjutada. Kirjutada saab ainult väljale „Kehtiv kuni“.

10.1.3. Personali seadistused -> maksuvalemid

Andmebaasi tuleb luua järgmised maksuvalemid:

Maksuvalemid

<input type="text" value="AVA Kood"/>		<input type="button" value="Lisa uus"/>	<input type="button" value="Vaata"/>
KOOD ^	NIMETUS	KULU	VÕLG
<input type="text" value=""/>	<input type="text" value="auto"/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>
ES_AUTO_KW	Autode erisoodustuse Kw Hind	932101	932109
ES_AUTO_SOTS	Autode erisoodustuse sotsiaalmaks	528401	212305
ES_AUTO_TM	Autode erisoodustuse tulumaks	528301	212312
KMD50	Autode arv käibedeklaratsioonis 50%	931102	931109
KMD100	Autode arv käibedeklaratsioonis 100%	931101	931109

- Maksuvalem **ES_AUTO_KW** määrab auto kW hinna vastavalt auto vanusele;

Maksuvalem - kirjeldus

Kood: **ES_AUTO_KW** Nimetus: **Autode erisoodustuse Kw Hind** Tüüp: **Erisoodustus** Klass: (vali klass) TSD: (vali tsd)

Versioonid: Algus, Lõpp, VAIKIMISI

Kehtivus: VAIKIMISI

Kontod: Kulu: **932101** Võlg: **932109**

Maksuvaba: 0 Iga: [vali] Vaba: [vali]

Vähemalt: 0 Maksimaalselt: 0

Jooksvalt: [vali] Eelnevalt: [vali]

Vilmati muutis: JANE 07.04.2021 19:54:55

Piirang	Aastane	NR Alates	Protsent
1		0	1.96
2		6	1.47

- Maksuvalem **ES_AUTO_TM** määrab autode tulumaksu;

Maksuvalem - kirjeldus

Kood: **ES_AUTO_TM** Nimetus: **Autode erisoodustuse tulumaks** Tüüp: **Erisoodustus** Klass: **TULU** TSD: **Tulumaks**

Versioonid: Algus, Lõpp, VAIKIMISI

Kehtivus: VAIKIMISI

Kontod: Kulu: **528301** Võlg: **212312**

Maksuvaba: 0 Iga: [vali] Vaba: [vali]

Vähemalt: 0 Maksimaalselt: 0

Jooksvalt: [vali] Eelnevalt: [vali]

Vilmati muutis: JANE 22.03.2021 18:08:43

Piirang	Kuine	NR Alates	Protsent
1		0	20

- Maksuvalem **ES_AUTO_SOTS** määrab autode sotsiaalmaksu;

Maksuvalem - kirjeldus

Kood: **ES_AUTO_SOTS** Nimetus: **Autode erisoodustuse sotsiaalmaks** Tüüp: **Erisoodustus** Klass: **SOTS** TSD: **Sotsmaks**

Versioonid: Algus, Lõpp, VAIKIMISI

Kehtivus: VAIKIMISI

Kontod: Kulu: **528401** Võlg: **212305**

Maksuvaba: 0 Iga: [vali] Vaba: [vali]

Vähemalt: 0 Maksimaalselt: 0

Jooksvalt: [vali] Eelnevalt: [vali]

Vilmati muutis: JANE 22.03.2021 18:09:54

Piirang	Kuine	NR Alates	Protsent
1		0	33

- Maksuvalem **KMD50** arvutab KMD50 autode arvu;

Maksuvalem - kirjeldus

Kood: **KMD50** Nimetus: **Autode arv käibedeklaratsioonis 50%** Tüüp: **Erisoodustus** Klass: (vali klass) TSD: (vali tsd)

Versioonid: Algus, Lõpp, VAIKIMISI

Kehtivus: VAIKIMISI

Kontod: Kulu: **931102** Võlg: **931109**

- Maksuvalem **KMD100** arvutab KMD100 autode arvu;

Maksuvalem - kirjeldus

Kood: **KMD100** Nimetus: **Autode arv käibedeklaratsioonis 100%** Tüüp: **Erisoodustus** Klass: (vali klass) TSD: (vali tsd)

Versioonid: Algus, Lõpp, VAIKIMISI

Kehtivus: VAIKIMISI

Kontod: Kulu: **931101** Võlg: **931109**

10.1.4. Raamatu seadistused -> Käibedeklaratsioon

- Käibedeklaratsiooni kirjelduses muuda ära ridade 5.3 ja 5.4 ridade tüübiks „muutus“.

28	1300	Muutus	212353	<STRONG>5.1.1	Impordit tasu	4(kreedit)	(5.1) Impordit tasutud või tasumisele kuuluv käibemaks (K
29	1400	Muutus	212354	<STRONG>5.2.2	põhivara soet	4(kreedit)	(5.2) Põhivara soetamiselt tasutud või tasumisele kuuluv k
30	1450	Muutus	212355	<STRONG>5.3.3	ettevõttes	4(kreedit)	(5.3) Ettevõttes (100%) kasutatava sõiduauto soetamise
31	1451	Muutus	931101	<STRONG>	ettevõttes	4(kreedit)	(5.3) Ettevõttes kasutatavate sõiduaudote arv. (KMD rid
32	1455	Muutus	212356	<STRONG>5.4.4	osaliselt ette	4(kreedit)	(5.4) Osaliselt ettevõttes kasutatava sõiduauto soetamis
33	1456	Muutus	931102	<STRONG>	osaliselt ette	4(kreedit)	(5.4) Osaliselt ettevõttes kasutatavate sõiduaudote arv. v
34	1500	tehe	20+25	<STRONG>6	Kauba ühenduse	4(kreedit)	(6) Kauba ühendusesisene soetamine ja teise liikmesriigi r
35	1600	tehe	20	<STRONG>6.1	kauba ühenduse	4(kreedit)	(6.1) Kauba ühendusesisene soetamine (KMD rida 6.1)
36	1700	tehe	35	<STRONG>7	Muu kauba soetam	4(kreedit)	(7) Muu kauba soetamine ja teenuse saamine, mida maks

11. Auto info sisestamine

Autode info sisestatakse Raamat→Dokumendid→Vara kaardile. Auto erisoodustuse info sisestatakse eraldi „Autoerisoodustuse andmed“ infoblokki, mis tuleb nähtavale valides linnukese „**Auto**“.

The screenshot shows a software interface for entering vehicle information. At the top, there are buttons for 'SULE', 'UUS', 'KOOPIA', 'JÄTA', 'Salvesta', 'MAHA', 'Meil', 'PRINT', 'SILDID', and navigation arrows. Below these are radio buttons for 'Andmed', 'Muudatused', 'Ajalugu', 'Lisasummad', 'Kasutus', and 'Kasutajad'. The 'Vara kirjeldus' section includes fields for 'Kood 111AAA', 'Klass AUTOD', 'Nimi VOLVO', 'Tüüp Põhivara', 'Rendiinventar', 'RIBAKOOD', 'Master', 'Kommentaari', 'Lising Kapitalirent', and 'Auto' (checked) and 'Suletud'. Below this, the 'Autoerisoodustuse andmed' section is highlighted with a red box and contains fields for 'Auto esmane registreerimine 30.03.2008', 'kW 190', 'Kasutus 50', 'Kehtiv alates 01.01.2021', 'Auto reg.number 111AAA', 'Omanik Isiklik', and 'Kehtiv kuni'. At the bottom, there are checkboxes for 'ES TM', 'ES SOTS', 'ES KW', and 'KMD 50', all of which are checked.

Seejärel tuleks ära täita autode andmed:

- **Auto esmane registreerimine** - märga auto registreerimiskaardil;
- **Auto reg.number** - auto registreerimisnumber;
- **kW** - sõiduauto mootori võimsus kW;
- **Kasutus** - valikud 50% ja 100% ;
- **Omanik** - valikud „Tööandja“ ja „Isiklik“;
- **Kehtiv alates** - ajaperioodi algus, millest alates arvutatakse autole erisoodustuskasutuse;
- **Kehtiv kuni** - ajaperioodi lõpp, millest edasi lõpetatakse auto erisoodustuskasutuse arvutamine.
- **Finantsandmed - Arvestuse algus** - ei saa olla hilisem kuupäev kui auto erisoodustuskasutuse alguskuupäev.
- **Viimane kande** - näitab viimast erisoodustuskasutuse arvutamise kuupäeva ja kande numbrit (avaneb kande lingina).

! Kui täidate Vara kaardil ainult auto erisoodustuse andmed, on vajalik täita Finantsandmed - Arvestuse algus. Kui see väli on tühi, ei tule auto aruandes nähtavale.

! Kui auto on 50% ettevõtte kasutuses, siis tekivad võimalikud maksude valikud, mis on erisoodustuse arvutuste aluseks ning käibedeklaratsiooni täitmiseks.

! Kui auto on 100% ettevõtte kasutuses, siis tekib ainult KMD100 valik, sest erisoodustuse arvutusi ei teostata.

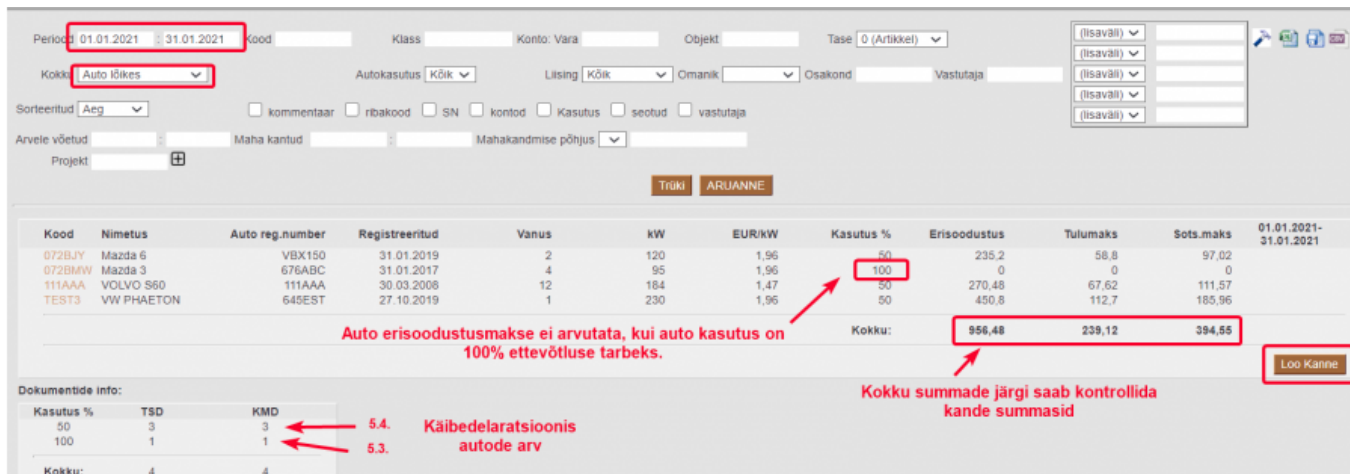
12. Auto erisoodustuse aruanne

Aruandlus autode erisoodustuse kohta asub Raamat→Aruanded→Vara kulum. Aruanne tekib valides

aruande Vara kulum „Kokku“ **Auto lõikes**.

Aruandesse esitatakse nende **varade** info, mille auto esmase registreerimise aeg (väli vara kaardilt) ei ole hilisem kui aruande perioodi lõpp ja vara väljadest 'Kehtiv alates' ja 'Kehtiv kuni' moodustuval perioodil on ühisosa aruande perioodiga (nimetatud algus ja lõpp võivad olla ka täitmata).

The screenshot shows a software interface for vehicle management. At the top, there are search filters for 'Periood' (01.01.2021 - 31.01.2021), 'Kood', 'Klass', 'Konto: Vara', 'Objekt', and 'Tase'. Below this is a table with columns: Kood, Nimetus, Auto reg.number, Registreeritud, Vanus, kW, EUR/kW, Kasutus %, Erisoodustus, Tulumaks, Sots.maks, and 01.01.2021-31.01.2021. The table contains four rows of data for different vehicles. A red box highlights the 'Kasutus %' column, with a red arrow pointing to the value '100' in the second row. Another red box highlights the 'Kokku' row, with a red arrow pointing to the value '956,48' in the 'Erisoodustus' column. Below the table, there are two red text warnings: 'Auto erisoodustusmakske ei arvutata, kui auto kasutus on 100% ettevõtluse tarbeks.' and 'Kokku summade järgi saab kontrollida kande summasid'. At the bottom left, there is a 'Dokumentide info' section with columns 'Kasutus %', 'TSD', and 'KMD', and a red arrow pointing to the value '5.4' in the 'KMD' column. At the bottom right, there is a 'Loo kanne' button.

Kood	Nimetus	Auto reg.number	Registreeritud	Vanus	kW	EUR/kW	Kasutus %	Erisoodustus	Tulumaks	Sots.maks	01.01.2021-31.01.2021
072BJY	Mazda 6	VBX150	31.01.2019	2	120	1,96	50	235,2	58,8	97,02	
072BMW	Mazda 3	676ABC	31.01.2017	4	95	1,96	100	0	0	0	
111AAA	VOLVO S60	111AAA	30.03.2008	12	184	1,47	50	270,48	67,62	111,57	
TEST3	VW PHAETON	645EST	27.10.2019	1	230	1,96	50	450,8	112,7	185,96	
							Kokku:	956,48	239,12	394,55	

- **Kood** - Vara kood, millel on linnuke auto;
- **Nimetus** - Vara nimi;
- **Auto reg.number** - Auto registreerimismärk;
- **Registreeritud** - Varakaardi välja Auto esmane registreerimine sisu;
- **Vanus** - arvutab auto vanuse aastates lähtudes kuude arvust alates registreerimise kuust kuni aruande kuuni. St. sõltumata registreerimise kuupäevast (päevast registreerimise kuul) on see auto esimene elukuu ja aruande kuu on viimane kuu. Näiteks, kui auto oli registreeritud 28.02.2013 ja aruande kuu on 02.2018, siis auto on 61 kuud jagatud 12 = 5,0833 ehk > 5 ehk 6 aastat vana. Kui auto on sama näite puhul registreeritud 23.03.13, siis 60/12 = 5 ehk < 5 aastat vana;
- **kW** - vara välja KW sisu;
- **EUR/kW** - erisoodustuse hind võimsusühiku kohta. Leitakse maksuvalemi **ES_AUTO_KW** astmete tabelist vastavalt auto vanusele ;
- **Kasutus%** - Kas auto on 50% või 100% ettevõtte kasutuses;
- **Erisoodustus** - erisoodustuse summa (kW*EUR);
- **Tulumaks** - tulumaksu summa, mis antud auto pealt arvutatakse⇒ Erisoodustus * antud objekti lisavälja ES_TM Sisus näidatud maksuvalemi kehtiva versiooni ridade väljalt 'protsent' / (100 - see sama 'protsent');
- **Sots.maks** - sots.maksu summa, mis antud auto pealt arvutatakse⇒ (Erisoodustus + Tulumaks) * antud objekti lisavälja ES_SOTS Sisus näidatud maksuvalemi kehtiva versiooni ridade väljalt 'protsent' / 100 ;
- **TSD** - informatiivsed numbrid autode kohta mitme auto eest arvutatakse TSD makse;
- **KMD** - autode arvud, mille alusel tehakse kanded Käibedeklaratsiooni ridadele 5.3. ja 5.4.

Aruande päisesse ilmub nupp **Loo kanne**.

Nuppu ei ilmu, kui:

- mõnel aruandes esitatud varal on täitmata väli „Auto esmane registreerimine“;
- eelnimetatud välja järgi ei õnnestu reale arvutada auto vanust, s.t. pole märgitud kuupäev;

- mõnel aruandes esitatud varal on puudu välja KW sisu;
- periood ei ole täiskuu;
- kanne on juba olemas valitud perioodis;
- maksuvalemitel on puudu deebet- ja kreditkontod.

12.1. Kanne

Vajutades nuppu **Loo kanne** moodustatakse erisoodustuse maksude arvestuse ja autode koguste kanne:

Maksukulukonto read moodustatakse iga auto kohta eraldi (iga kanderea alguses on auto number), maksuvõlgnevus bilansis kontodele kantakse koondsumma.

Sule Uus Koopia Salvesta **Kustuta** Meil Trüki
Olek: Vaata Tüüp INV

Periodiseeri **PÕÖRDKANNE** Ava algdokument Muutused

Number 100003 Aeg 31.01.2021 Viide Autode erisoodustus Käive 1594.15 1594.15

Seletus Autode erisoodustuse ja maksude arvestus 01.01.2021-31.01.2021 Vahe 0

Looja JANE 08.04.2021 19:48:03 Viimati muutis: JANE 08.04.2021 19:48:03 Massasetaja Aseta retsept Jaga ressursidelt

NR	Konto	Objektid	Projekt	Sisu	Deebet	Kredit	KM kood	Aeg
1	932101			Autode erisoodustuse hind	956.48			
2	932109			Autode erisoodustuse hind		956.48		
3	212312			Autode erisoodustuse tulumaks - maksuvõlg		239.12		
4	528301			072BJY Erisoodustuste tulumaksukulud	58.80			
5	528301			111AAA Erisoodustuste tulumaksukulud	67.62			
6	528301			TEST3 Erisoodustuste tulumaksukulud	112.70			
7	212305			Auto erisoodustumaksu sotsiaalmaksu võlg		394.55		
8	528401			072BJY Erisoodustuste sotsiaalmaksukulud	97.02			
9	528401			111AAA Erisoodustuste sotsiaalmaksukulud	111.57			
10	528401			TEST3 Erisoodustuste sotsiaalmaksukulud	185.96			
11	931101			01.01.2021-31.01.2021 Ainult ettevõtluses kasutat	1.00			
12	931109			01.01.2021-31.01.2021 Autode arvu tasakaalust		1.00		
13	931102			01.01.2021-31.01.2021 Osaliselt ettevõtluses ka	3.00			
14	931109			01.01.2021-31.01.2021 Autode arvu tasakaalust		3.00		

Antud kannet kajastatakse ka põhivarakaardil.

SULE UUS KOOPIA JÄTA Salvesta MAHA Meil PRINT SILDID Olek Salvestatud

Sündmus

Andmed Muudatused Ajalugu Lisasummad Kasutus Kasutajad

☐ Ainult kanded	Tegevuse aeg	Kande aeg	Tegevus	Kes	Mida	Enne	Nüüd	Kulu Kanne
	08.04.2021 19:48:03	31.01.2021	Amort	JANE	Auto erisoodustus			
	08.04.2021 17:53:11		Muudatus	JANE	Nimi	Mazda 6 kollane	Mazda 6	
	08.04.2021 17:52:15		Muudatus	JANE	Kw	20	120	100003

Objektid

- Kõik põhivarakaardil olevad objektid tekivad kulukonto kande reale;
- Kui bilansikontodele on objekti vaja, tuleb valida aruande Vara kulum **päises objekt või objektide kombinatsioon**. Sellisel juhul tekib kanne ainult valitud autode kogumile ja valitud objektid kantakse ka teistele kanderidadele.

Period 01.04.2021 - 30.04.2021 Kood _____ Klass _____ Konto: Vara _____ Objekt **HANKJJA** Tase 0 (Artikkel) _____

Kokku: Auto liikes _____ Autokasutus: Kõik _____ Lising: Kõik _____ Omanik: _____ Osakond: _____ Vastutaja: _____

Sorteeritud: Aeg _____ kommentaar ribakood SN kontod Kasutus seotud vastutaja

Arvele võetud _____ Maha kantud _____ Mahakandmise põhjus _____

Projekt _____

Trüki **ARUANNE**

Kood	Nimetus	Auto reg.number	Registreeritud	Vanus	kW	EUR/kW	Kasutus %	Erisoodustus	Tulumaks	Sots.maks	01.04.2021-30.04.2021
072BJY	Mazda 6	VBX150	31.01.2019	2	120	1,96	50	235,2	58,8	97,02	
Kokku:									235,2	58,8	97,02

Loo Kanne

- Kui kanne tehakse objektide valikuga, siis tuleb jälgida, et kõikide autode erisoodustusmaks on arvatud. Selleks tuleks võtta aruanne ilma objektideta;
- Nupp „Loo kanne“ - teeb kanne autodele, millel kanne on tegemata;
- Alati saab avatud perioodis kanne maha kustutada ja uuesti teha.

Kood	Nimetus	Auto reg.number	Registreeritud	Vanus	kW	EUR/kW	Kasutus %	Erisoodustus	Tulumaks	Sots.maks	01.04.2021-30.04.2021
072BJY	Mazda 6	VBX150	31.01.2019	2	120	1,96	50	235,2	58,8	97,02	
072BMW	Mazda 3	676ABC	31.01.2017	4	95	1,96	100	0	0	0	
111AAA	VOLVO S90	111AAA	30.03.2008	13	184	1,47	50	270,48	67,62	111,57	
TEST3	VW PHAETON	645EST	27.10.2019	1	230	1,96	50	450,8	112,7	185,96	
Kokku:									956,48	239,12	394,55

LOO KANNE - teeb kanne ridadele kus kanne on puudu

Loo Kanne

Autode arv KMD jaoks kirjeldatakse bilansiväliste kontodele. Kontrollitakse, kas süsteemi seadistuse „Maksuvalem, mis määrab autode arvu 100% kasutuse“ lisatud maksuvalemile on lisatud võla- ja kulukonto ning varakaardil on maksuvalemi KMD50 või KMD100 valitud.

Kui valik kasutus on tühi või KMD 50/100 ei ole valitud, siis kannet selle põhivara kohta ei tehta.

Kui aruande perioodis on kanne olemas, siis on nupu **Loo kanne** asemel olemasoleva kanne info. Kanne, mis vastab tingimustele, on **Viide** = 'Autode erisoodustus'.

From:
<https://wiki.directo.ee/> - Directo Help

Permanent link:
https://wiki.directo.ee/et/yld_inventar?rev=1668585336

Last update: **2022/11/16 09:55**

